

УДК 37.013.43

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-10\(10\)-621-627](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-10(10)-621-627)

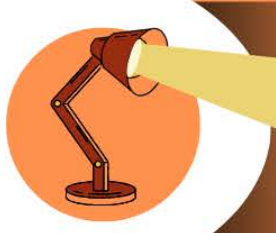
Назаренко Марина Олександрівна кандидат наук з державного управління, старший викладач кафедри публічного управління та менеджменту, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, <https://orcid.org/0000-0003-2116-754X>

Лапшин Сергій Андрійович кандидат історичних наук, доцент, кафедри публічного управління та менеджменту, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, <https://orcid.org/0000-0002-2578-8055>

ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ ТА ІНСТРУМЕНТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ МУЗИЧНОЮ ОСВІТОЮ В УМОВАХ КУЛЬТУРНИХ ЗМІН

Анотація. Інноваційні моделі та інструменти державного управління музичною освітою включають сучасні стратегії та технології, спрямовані на ефективний розвиток музичної освіти в умовах глобалізації та технологічних змін. Це передбачає впровадження новітніх освітніх стандартів, цифрових технологій, гнучких навчальних програм, а також міжнародної співпраці та мобільності студентів. Основні інновації включають інтеграцію нових технологій (онлайн-курси, віртуальні музичні лабораторії), створення програм обміну, розвиток інклюзивних і доступних освітніх програм, а також гнучкі навчальні плани. Важливими аспектами є також співпраця між державними, приватними та культурними інституціями, нові підходи до оцінки якості освіти та використання музичної освіти як інструменту культурної дипломатії.

Пріоритетною інновацією в музичному мистецтві стало нове розуміння комунікативних можливостей музики, де концептуалізм і використання нечітких музичних засобів, шумових ефектів та необроблених звучань замінили класичні уявлення про гармонічне інтонування. Це створило нові можливості для «конструювання» музичних творів і їх інтерпретації. Важливу роль у сучасному музикознавстві відіграє герменевтика як методологічний підхід, що сприяє глибшому розумінню та інтерпретації музичних творів, особливо нової музичної мови сучасних композиторів. Герменевтичний підхід допомагає студентам мистецьких спеціальностей осмислювати глибокі смисли музики, сприяючи розвитку критичного мислення та розуміння культурних традицій. Таким чином, інноваційні підходи в музикознавстві не лише вдосконалюють технічні аспекти, але й відкривають нові естетичні та філософські контексти. Одночасно, інноваційні моделі управління музичною

освітою адаптуються до умов глобалізації та цифровізації, сприяючи покращенню якості та доступності музичної освіти на міжнародному рівні.

Ключові слова: інтернаціоналізація музичної освіти, державне управління, державні стандарти освіти, освітні програми, музичні університети та академії.

Nazarenko Maryna Oleksandrivna candidate of sciences in public administration, senior lecturer of the department of public administration and management, Mykhailo Kotsiubynskyi Vinnytsia State Pedagogical University, <https://orcid.org/0000-0003-2116-754X>

Lapshin Serhii Andriyovych candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Department of Public Administration and Management, Mykhailo Kotsiubynskyi Vinnytsia State Pedagogical University, <https://orcid.org/0000-0002-2578-8055>

INNOVATIVE MODELS AND TOOLS OF THE STATE MANAGEMENT OF MUSIC EDUCATION IN THE CONDITIONS OF CULTURAL CHANGES

Abstract. Innovative models and tools of state management of music education include modern strategies and technologies aimed at the effective development of music education in the conditions of globalization and technological changes. This involves the introduction of the latest educational standards, digital technologies, flexible curricula, as well as international cooperation and student mobility. Key innovations include the integration of new technologies (online courses, virtual music labs), the creation of exchange programs, the development of inclusive and accessible educational programs, and flexible curricula. Cooperation between public, private and cultural institutions, new approaches to the assessment of the quality of education and the use of music education as a tool of cultural diplomacy are also important aspects.

The priority innovation in musical art was a new understanding of the communicative possibilities of music, where conceptualism and the use of vague musical means, noise effects and raw sounds replaced classical ideas about harmonic intonation. This created new opportunities for "construction" of musical works and their interpretation. An important role in modern musicology is played by hermeneutics as a methodological approach that contributes to a deeper understanding and interpretation of musical works, especially the new musical language of modern composers. The hermeneutic approach helps art students to understand the deep meanings of music, promoting the development of critical thinking and understanding of cultural traditions. Thus, innovative approaches in musicology not only improve technical aspects, but also open up new aesthetic and philosophical contexts. At the same time, innovative models

of music education management adapt to the conditions of globalization and digitalization, contributing to the improvement of the quality and accessibility of music education at the international level.

Keywords: internationalization of music education, state administration, state education standards, educational programs, music universities and academies.

Постановка проблеми. У Законі України «Про вищу освіту» зазначено, що процес реформування вищої освіти вимагає кардинальних змін для підготовки конкурентоспроможного людського капіталу, здатного забезпечити інноваційний розвиток країни та задоволення потреб ринку праці і держави в кваліфікованих фахівцях. Це спричинило зростання вимог до підготовки студентів факультетів мистецтв, що потребує перегляду та оновлення змісту, форм і методів навчання для розвитку інтегральних та загальних компетентностей майбутніх фахівців.

Важливим методологічним підґрунтям стали музикознавчі дослідження новітньої академічної музики в різних аспектах: філософське узагальнення на рівні Музика-Час-Простір (Н. Герасимова-Персидська); специфікація національного звукового ідеалу в умовах постмодерністського плюралізму (О. Козаренко); аналіз виступів та інтерв'ю з композиторами-авангардистами (П. Булез, К. Штокхаузен, Д. Лігеті, В. Сильвестров, В. Рунчак та ін.); дослідження авангардистських напрямів у мистецтві (Т. Грідяєва, А. Мерхель, А. Приходько); вивчення композиторського письма та нових виражальних засобів у творчості сучасних українських композиторів «нової класики» (І. Годіна, І. Грузін, Р. Мимрик, І. Савчук та ін.) [1–4].

Метою статті є вивчення інноваційних моделей та інструментів державного управління музичною освітою в умовах культурних змін.

Інноваційні моделі та інструменти державного управління музичною освітою – це сучасні підходи, стратегії та технології, що застосовуються державними органами для ефективного розвитку, організації та регулювання музичної освіти. Вони включають впровадження новітніх освітніх стандартів, цифрових технологій, гнучких та інклюзивних навчальних програм, а також міжнародної співпраці та мобільності студентів. Окрім того, інноваційні моделі передбачають адаптацію до глобалізаційних змін, інтеграцію національних музичних традицій із сучасними світовими освітніми тенденціями та забезпечення прозорості доступності музичних програм через нові інструменти управління та фінансування [1, 2, 4].

Інноваційні моделі державного управління музичною освітою включають новаторські підходи та стратегії, що сприяють розвитку музичної освіти в умовах глобалізації та швидких технологічних змін. Ці моделі орієнтовані на адаптацію освітніх систем до сучасних викликів, зокрема на інтеграцію нових технологій, розвиток інклюзивності та співпрацю на міжнародному рівні (рис. 1).

Рис. 1 Інноваційні моделі та інструменти державного управління музичною освітою

Таким чином, зазначені моделі орієнтовані на адаптацію державного управління музичною освітою до глобальних тенденцій, сприяють інноваціям у навчанні та розвитку культурної дипломатії, а також дозволяють забезпечити сталий розвиток музичних навчальних закладів у ХХІ столітті.

До країн із успішними інноваційними тенденціями в музичній освіті віднесено такі [2, 4]:

1. *Німеччина* відома своєю вмотивованістю традицією до музичної освіти, яка поєднує класичну підготовку з сучасними підходами, зокрема, впровадженням цифрових платформ для музикантів.

2. *Фінляндія* має високий рівень інтеграції інклюзивних та адаптивних програм, а також активно впроваджує гнучкі освітні моделі для різних соціальних груп.

3. *США* відомі широким використанням цифрових інструментів для навчання, а також інтеграцією технологій AI в процес навчання музикантів.

Такі інноваційні конструкції свідчать про прагнення адаптувати музичну освіту до сучасних викликів і забезпечити її якість і доступність на міжнародному рівні [1, 3].

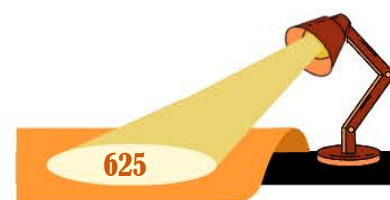
Інноваційні моделі та інструменти державного управління музичною освітою активно розвиваються в умовах глобалізації, цифровізації та змінюваних соціальних запитів до сфери освіти (табл. 1).

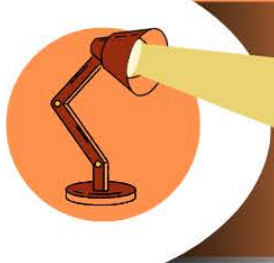

Таблиця 1.

**Основні напрямки інновацій в сучасному державному управлінні
музичною освітою**

Інноваційні моделі	Характеристика
1	2
<i>Цифровізація та онлайн-платформи для навчання</i>	
<i>Інтернет-курси та дистанційне навчання</i>	Багато країн впроваджують онлайн-курси та платформи для музичної освіти, що дозволяють студентам отримувати доступ до навчальних матеріалів, записів лекцій, майстер-класів та уроків. Наприклад, у Великій Британії та США широко використовуються онлайн-курси для музикантів, композиторів та викладачів музики
<i>Віртуальні музичні інструменти</i>	Використання цифрових інструментів для навчання, зокрема спеціалізованих музичних програм та додатків (наприклад, для тренування слуху, акомпанементу, оркестровок), дозволяє розширити навчальні можливості, особливо в країнах з обмеженим доступом до традиційних навчальних закладів
<i>Міжнародні програми співпраці та мобільність студентів</i>	
<i>Міжнародні академічні обміни</i>	Співпраця між університетами та академіями музики на міжнародному рівні через програми обміну студентами та викладачами сприяє розвитку міжкультурних компетенцій і підвищує мобільність студентів. В рамках таких програм студенти мають можливість здобувати освіту в інших країнах, отримувати нові навички та знайомитись з іншими музичними традиціями
<i>Міжнародні конкурси та фестивалі</i>	Інтеграція національних музичних шкіл у міжнародні фестивалі та конкурси стимулює розвиток конкурентоспроможних музикантів і збільшує культурний обмін між країнами
<i>Інклюзивні та адаптивні освітні програми</i>	
<i>Адаптація до різних соціальних груп</i>	Музична освіта активно інтегрується з інклюзивними підходами до навчання, забезпечуючи доступ до освіти для людей з обмеженими можливостями. Це включає використання адаптованих навчальних матеріалів та технологій, що дозволяють особам з інвалідністю отримувати музичну освіту
<i>Гнучкість навчальних програм</i>	Використання гнучких навчальних програм, що дозволяють студентам обирати індивідуальні траєкторії навчання, зокрема через модульні курси та проектні роботи. Це особливо актуально в країнах, де є потреба в адаптації традиційної освіти до індивідуальних потреб студентів
<i>Інноваційні підходи до фінансування музичної освіти</i>	
<i>Гранти та стипендії для музичних програм</i>	Держави, зокрема в Європі та США, надають фінансування для музичних програм через різноманітні державні та приватні гранти, стипендії для талановитих студентів, що допомагає створювати можливості для тих, хто не має достатньо коштів для навчання
<i>Партнерство між державними, приватними та культурними організаціями</i>	Сучасні моделі фінансування включають партнерства між державними органами влади, приватними організаціями та культурними інституціями для забезпечення сталого фінансування програм музичної освіти

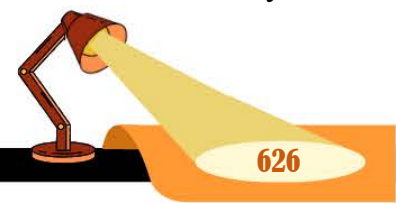
Продовження таблиці 1

1	2
<i>Культурна дипломатія через музику</i>	
<i>Музичні амбасадори та культурні програми</i>	Деякі країни використовують музичні амбасадори та культурні програми для просування своїх музичних традицій на міжнародному рівні. Це включає організацію культурних подій, концертів, виставок, що стають важливою частиною державної політики в галузі музичної освіти
<i>Інтеграція сучасних технологій та штучного інтелекту</i>	
<i>Музична освіта на основі AI та Big Data</i>	Використання штучного інтелекту для аналізу навчальних результатів студентів, прогнозування успішності та надання індивідуальних рекомендацій. Впровадження таких технологій дозволяє створити персоналізовані навчальні шляхи для кожного студента
<i>Розширена реальність (AR) для музичних тренажерів</i>	Застосування технологій доповненої реальності для створення музичних тренажерів і віртуальних концертів, що дозволяє студентам навчатися та виступати в новому форматі
<i>Моделі змішаного навчання</i>	Поєднання традиційного і онлайн-навчання: Створення змішаних моделей навчання, де студенти можуть поєднувати заняття в класі з онлайн-курсами та самостійною роботою. Це дозволяє забезпечити більшу гнучкість та доступність для студентів

Пріоритетною новацією у музичному мистецтві XXI століття стало нове розуміння комунікативних можливостей музики. Якщо для класичної музики характерним було гармонічне інтонування як головний засіб комунікації, то в XXI столітті з'явилася ідея концептуалізму. Це означало використання нечітких музичних засобів для передачі змісту твору, розширення естетичних меж через шумові ефекти та необроблені звучання, а також кодифікацію смислу через нові елементи (паузи, специфічні «звукосфери»). Це створило можливості для інновацій у «конструюванні» музичних творів та нових підходів до їх інтерпретації тощо [1, 3].

Герменевтика, як методологічний підхід, нині також займає важливе місце в сучасному музикознавстві, оскільки вона сприяє глибшому розумінню та інтерпретації музичних творів, особливо тих, що належать до сучасної музичної практики. Для студентів мистецьких спеціальностей герменевтика виступає важливим методологічним інструментом, адже вона дозволяє системно підходити до розуміння музики, що є важливим у навчальному процесі. Зокрема, вона сприяє розвитку критичного мислення, що дозволяє студентам осягати глибші смисли творів та осмислювати різноманітні музичні традиції [2, 4].

Таким чином, інноваційні підходи в музикознавстві не обмежуються лише технічними аспектами музики, але й сприяють вивченню естетичних, філософських та культурних контекстів, що дозволяє краще зрозуміти не лише зміст музичного твору, а й його місце в культурному ландшафті.

Висновок. Узагальнюючи, можна зазначити, що герменевтика як методологічний підхід відіграє ключову роль у сучасному музикознавстві, орієнтуючи музично-педагогічний процес на розуміння складного музичного матеріалу, зокрема нової музичної мови сучасних композиторів. Герменевтичний підхід, через процедури пояснення, розуміння та інтерпретації, сприяє глибокому осмисленню онтологічних засад музики та контекстів музичної комунікації. Це є основою для створення комплексної герменевтичної методики, яка дозволяє студентам мистецьких спеціальностей досягнути смисли та значення сучасної академічної музики. У свою чергу, інноваційні моделі та інструменти державного управління музичною освітою розвиваються в умовах глобалізації та цифровізації, сприяючи адаптації музичної освіти до нових викликів і забезпечуючи її якість та доступність на міжнародному рівні.

Література:

1. Васильєв С. Статутні засади інтернаціоналізації вітчизняного закладу вищої мистецької освіти на сучасному етапі. Наукові перспективи. 2021. № 5. С. 328–340
2. Лошков Ю. Трансформаційні процеси в сучасній музичній освіті України. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2017. С. 131–151.
3. Тушева В.В. Зміни парадигми наукової діяльності у контексті мистецької освіти. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький : РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2019. Вип. 176. С. 33–39.
4. Черкасов В. Ф. Основи наукових досліджень у музично-освітній галузі : [підручник]. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, Харків : ФОП Озеров, 2017. 316 с.

References:

1. Cherkasov V. F. (2017) Osnovy naukovykh doslidzhen' u muzychno-osvitniy haluzi [Fundamentals of scientific research in the musical and educational field: [textbook]]. Kirovograd: RVV KSPU them. V. Vinnychenko, Kharkiv: FOP Ozerov. 316 p. [in Ukrainian]
2. Lashkov Y. (2017) Transformatsiyni protsesy v suchasniy muzychniy osviti Ukrayiny [Transformation processes in modern music education of Ukraine]. Kharkiv: GS Skovoroda KhNPU. P. 131–151. [in Ukrainian].
3. Tusheva, V.V. (2019). Zminy paradyhmy naukovoï diialnosti u konteksti mystetskoï osvity [Changes in the paradigm of scientific activity in the context of art education]. Naukovi zapysky. Serii: Pedagogichni nauky. Kropyvnytskyi : RVV TsDPU im. V. Vynnychenka, 176, 33–39 [in Ukrainian]
4. Vasyljjev, S. (2021). Statutory principles of internationalization of the domestic institution of higher art education at the present stage [Statutory principles of internationalization of a domestic institution of higher art education at the current stage]. Naukovi perspektyvy, (5), 328–340 [in Ukrainian].